

Beretning kunde gives for Sommer og Høst-tiden to Gange i Døgnet. Finantsloven kom imidlertid for sent ud, og Bevillingen kom ikke til Anvendelse. Det var oprindelig Meningen, at Offentliggjørelsen af Aften-telegrammerne skulde besørjes tildels som privat Entreprise. Under Finantslovens Behandling blev Forholdet forandret, og Indenrigsministeren tilfagde paa Telegrafbestyrelsens Vegne sin Bistand, men Foranstaltningen traadte ikke i Kraft. Der er ikke senere fremkommet Noget om denne Sag, skjøndt Finantsudvalget var enig med Ministeren om at ville have den fremmet. Jeg skal henstille til den høitærede Minister at være betænkt paa, om der ikke bør gjøres Noget til Udvidelse af denne Beirtjeneste.

Monrad: Det forekommer mig, at der i det foreliggende Finantslovforslag er en Dienforblændelse, skjøndt den maaske har sin særlige Betydning; det er i den Paragraf, der handler om Forøgelse af Statens Formue. Vi finde her opført noget Saadant som Kort over Jernbanerne; men naar saadanne Udgifter skulle medtages som Forøgelse af Statens Eiendomme, burde man ogsaa der medtage de Bøger, som kjøbes til det kongelige Bibliothek, Malerier og andre Anstafelser og saa fremdeles. Det anses fremdeles som en Forøgelse af Statens Formue, naar man anvender nogle Tusinde Kroner til Anstillelse af Forsøg med elektrisk Lys. Det er sandt, det er en Forøgelse af Formuen, af Visdom og Kundskab, men saa kunde egentlig ogsaa Alt, hvad der anvendes til Universitetet og de lærde Stoler, anses som en Forøgelse af Formuen. Disse Smaatinge have dog ikke saa Meget at sige; men de ere Udtryk for en gennemgaaende Grundsætning, som følges i denne Paragraf. Der er f. Ex. en Telegrafledning, den gaar fra Posthuset til Børsen, den er fordærvet af Grundbanded, og Gassen har udøvet skadelig Indflydelse paa den, den maa altsaa omlægges. Det, der saa anvendes paa denne Omlægning, anses som en Forøgelse af Statens Formue. Der er lagt en Telegrastraad til Sverig, den er ogsaa forældet og medtagen, og der maa nedlægges en ny; uagtet denne kun er anstiftet til Erstatning af den gamle, anses den ogsaa som en Forøgelse af Statens Formue, og det regnes med blandt de $5\frac{3}{4}$ Millioner. Der er fem Lokomotiver, som ere blevne gamle; de gamle Lokomotiver kan man jo nok gjøre istand, men det betaler sig ikke, de vilde dog vare saa kort. Saa anstifter man fem nye Lokomotiver; det er en Forøgelse af Statens Formue; men den Afgang, som man lider ved de gamle Lokomo-

tiver, den tages ikke med i Beregning. Det er overhovedet karakteristisk, at man har anført som Forøgelse af Statens Formue Alt, hvad der saaledes anstiftes af Nytt, men derimod bortser fra, at der er en Afgang i Formuen ved det daglige Slid. Man kunde komme til at staa som ret velhavende Folk, naar man i privat Økonomi vilde følge den samme Grundsætning, naar man f. Ex. vilde anse Alt, hvad man anvender paa Klæder, som en Forøgelse af Formue eller Omsætning af Formue og aldeles ikke tog Hensyn til, at man sled paa sine Klæder. Hele dette Slid paa Lokomotiver, paa Skinner, paa Bygninger har man slet ikke taget i Betragtning, og derfor er det en Dienforblændelse, naar Alt det, der er opført som Forøgelse af Statsformuen, betragtes som saadan. Jeg tror, at naar Staten overtager en Bedrift som en Jernbane, bør man ikke alene anse som Udgift, hvad der netop erstatter de gamle, forældede Redskaber, men tillige Udvidelsen af Driftsmateriellet og Udvidelsen af Bygninger. De høre med til de ordinære Udgifter. Det kan ikke betragtes som en Forøgelse af Formuen, det hører med til Udgifterne. Ja, jeg gaar endog et Skridt videre, selv det, der anvendes paa Anlæg af helt nye Jernbaner, kan ikke opføres som en Forøgelse af Statsformuen med det Beløb, som det koster, hvilket jo ogsaa alt er anført her af en anden Taler. Naar jeg anlægger en Jernbane, der koster mig en Million, og den kun forrenter mig $\frac{1}{2}$ Million, har jeg i Virkeligheden lidt et Tab af $\frac{1}{2}$ Million. Disse Poster, der løbe op til $5\frac{3}{4}$ Millioner, og som opføres som Forøgelse af Statsformuen, ville efter mit Skøn gaa overordentlig betydelig ned og ville maaske kun blive 1—2 Millioners Formueforøgelse, naar det kommer til Stykket, men de fremkalde nu den Dienforblændelse, at man egentlig sidder bedre i det, end man gjør. Det er dog langt fra, at det er slet med Willie. Jeg tror, at Lovforslaget er indrettet saaledes, at Regnskabet vil udvise et større Overskud end paa regnet. Men der er ogsaa et andet Hensyn, hvorfor jeg vilde ønske, at Alt, hvad der her er opført som Erhvervelse af Formue, vilde blive opført ganske simpelt her som Udgifter til Jernbaner, Telegrafanlæg og, hvis det skulde være, som ekstraordinære Udgifter. Det vilde derved blive klarere, hvad den Industri, som Staten har overtaget i bestandig stigende Omfang, virkelig koster. Det var i min Ungdom en almindelig antagen Grundsætning, at Staten skulde saa lidt som muligt befatte sig med Industri, da